

Diari de la neu, 31/05/23

Un estiu sense ramats a l'alta muntanya?

La sequera posa en perill el pasturatge de vaques i cavalls a les estacions de muntanya

La sequera posa en perill el pasturatge de vaques i cavalls a les estacions de muntanya *Autor/a: Diaridelaneu*

Preocupació a pocs dies de la transhumància: "No sabem si hi haurà prou herba i aigua per passar l'estiu a la muntanya". La sequera i el fred han reduït les pastures i els ramaders no descarten haver de recollir el bestiar abans.

Una vaca pasturant a Beret (Foto: arxiu Baqueira).

Les pluges d'aquests últims dies són un "**miratge**" en zones com el Berguedà. La sequera d'aquesta primavera i el fred d'aquests últims dies han fet minvar les pastures a muntanya. Falten pocs dies per començar la transhumància i els ramaders ho afronten amb molta incertesa: "**No sabem si hi haurà prou herba i aigua per passar l'estiu a la muntanya**". Així ho expressa a l'ACN el president de la Federació catalana de la raça bruna dels Pirineus, **Martí Orriols**, que no descarta que els ramaders hagin de fer baixar els animals abans del previst -acostumen a pujar a principis de juny fins a finals de setembre-, amb el conseqüent impacte econòmic per a les explotacions, que hauran de comprar més farratges per poder continuar amb l'engreix.

Egües sota la traça del telecadira de La Mina de Porte-Puymorens (Foto: IST).

El sector primari està vivint una tempesta perfecta, amb els preus disparats, les collites arruïnades per la falta de pluja dels últims mesos i un hivern que ha costat de passar per l'augment dels costos. Les pluges d'aquests últims dies han estat molt ben rebudes si bé el sector alerta que no són suficients: **"El que és verd ara hauria de ser el farratge per a l'hivern vinent, no el que s'haurien de menjar ara"**, destaca Orriols. I és que un dels temes que més preocupa és que aquesta ha estat una primavera dolenta per al cultiu de farratges i que els magatzems estan buits per passar els pròxims mesos.

En el cas de la transhumància, a més, el problema es trasllada a les altes pastures. **"El que fa patir més és l'herba, però també l'aigua"**, admet. I és que, segons explica, el fred ha endarrerit el creixement de les pastures i la sequera també complicarà la disponibilitat d'aigua, **"aquell petit regueró d'aigua que sempre corria"**, diu. I posa un exemple: **"Si una vaca s'ha de desplaçar una o dues hores per anar a beure aigua, difícilment es desplaçarà més lluny i passarà gana; només es concentrarà a unes zones"**. Davant d'això, el ramader es veurà obligat a anar-les a buscar abans i seguir alimentant-les a la granja, amb el conseqüent impacte econòmic (el menjar s'haurà de comprar per les males collites). En condicions favorables, la transhumància comença a principis de juny i s'allarga fins a finals de setembre, però aquest any no descarten que s'escurci més d'un mes segons els casos.

"Una explotació de vaques de pastura és rendible quan dedica bona part del temps pasturant i el que ha passat aquest any és difícilment suportable", remarca el gerent de la federació. **"És una descapitalització de les explotacions de forma ràpida i bèstia",** afegeix.

Ajuts per la compra de farratges

Precisament, el Departament d'Acció Climàtica anunciava la setmana passada una nova línia d'ajuts al sector ramader de boví, oví, cabrum i equí per a la compra de farratges i, en casos excepcionals, la possibilitat de disposar de cisternes d'aigua per aquelles explotacions que no poden. Així per exemple, s'han fixat 75 euros per vaca lletera amb un límit de 10.000 euros per explotació.

"No sé si amb ajudes n'hi haurà prou, perquè el problema no és només l'increment de preus -els preus s'han doblat respecte a l'any passat- sinó que no n'hi ha", remarca **Jaume Casas**, ramader del Mas Pinós de Vallfogona del Ripollès. Tota ajuda és bona, diu, però no saber on compraran el menjar en els pròxims mesos és una de les principals preocupacions que tenen ara mateix al ser generalitzat. **"Si no hagués plogut aquí, però sí a Lleida o Empordà llavors hauríem pogut comprar el menjar d'altres llocs, però en aquest cas no és així",** remarca.

Vaques pasturant per La Molina a finals d'estiu (Fotos: IST).

Amb una cabanya de 120 vaques reproductores, totes de la raça bruna del Pirineu, fan l'engreix dels vedells fins que els poden sacrificar a l'escorxador de Ripoll. Tenen un obrador on fan elaborats i venen directament la carn a particulars i restaurants. Aquest any han engegat les vaques tres setmanes més tard a les pastures del Ripollès i, per tant, també han gastat més farratges. Una petita part també la faran pasturar a la Vall d'Aran perquè és on han trobat terres disponibles. D'altra banda, han portat a sacrificar bestiar que, en altres condicions, haurien esperat un temps més. Segons explica, **"hem guardat menys reposició per no augmentar els caps, no tan dràsticament com a altres explotacions (que han hagut de sacrificar-ne pels costos), però sí que la tendència és a disminuir, hi estem obligats"**. Una bassa mig buida

Fa tres anys, veient que cada cop era més complicat garantir l'aigua al bestiar a les pastures, van construir una bassa per recollir la pluja torrencial de la muntanya. **"Els dos primers anys es va emplenar bé, però aquest any està bastant per sota de la meitat"**, afirma. Si no venen llevantades amb pluja abundant, no creu que puguin aguantar gaires mesos amb aquesta aigua.

El paisatge es veu verd i pot donar una idea equivocada: **"Els arbres treuen fulla i està tot verd i penses, ui no hi ha tanta secada, però del color verd no se'n viu, hi hauria d'haver més de 20 centímetres d'herba i està tot pelat"**, es queixa. Març i abril gairebé no ha plogut gens, que és quan més falta

feia. El problema, a més, és que la terra està tan seca que l'aigua no corre, es queda allà on cau. I la bassa que tenen s'omple només quan l'aigua baixa de la muntanya, pendent avall. **"Hauria de ploure molt sovint i no ho fa"**. Com a molt podran passar les pròximes setmanes i mig estiu, però el problema greu pot ser a la tardor si no plou de forma generalitzada.